

HÍDFŐÁLLÁS: SZUDÁNNAK FONTOS MAGYARORSZÁG MOHAMED SALAHELDIN HAG ALI SZUDÁNI KERESKEDELMI ATTASÉ INTERJÚ

Készítette: Glied Viktor – Tarrósy István

Milyen kötődése van Magyarországhoz, mikor érkezett hazánkba, milyen céllal? Mivel foglalkozik? Hogyan ilyen jól beszél magyarul?

Magyarország nem ismeretlen a számomra, 1994-ben jöttem ide egyetemre. Szegeden kezdtem, majd tanulmányaimat folytatva a mai Szent István Egyetemen szereztem diplomát, nemrég pedig elindítottam PhD tanulmányaimat nemzetközi kapcsolatok szakon. Magyar a családom: magyar a feleségem, és van egy gyermekünk. Magánemberként sok szálon kötődöm Magyarországhoz.

Ha a kormányom oldaláról nézem, amit kereskedelmi tanácsosként képviselek jelenleg, akkor először is szükséges visszatekintnünk 30-40 évet a kormányközi kapcsolatok történetében. Magyarország akkoriban egész Észak-Afrikában jelen volt, különösen az ipar

és a mezőgazdaság területén. Még a 19. században sok magyar szakember dolgozott a Szezei-csatorna építésén, de mindenképpen meg kell említenünk az Ikarust, amely már az 1960-70-es években számos üzletet csinált a térségben, vagy például a Ganz által képviselt vasútfejlesztési vonalat. A mai napig Szudánban is, Egyiptomban is használjuk a vonatra értendő „magyari” (magari) szót, amely valójában a Ganztól érkezett első magyar vonatokra utal. Mindezek mellett többek által bizonyítottan létezik a magyarábok népcsoportja, amely egyfajta közös múltat feltételez népeink között. Az 1970-es és ’80-as években sok szudáni jött Magyarországra tanulni: orvosok, mérnökök lettek, akik aztán visszatértek Szudánba, és komoly pozíciókat foglaltak el jó minőségű magyar diplomával a zsebükben.

Szudán és általában az afrikai kontinens az elmúlt tíz évben felértékelődően van nemzetközileg, elsődlegesen a nyersanyagkincsei miatt. Szudán 2004-ben hatalmas, új olajkészletet fedezett fel, amely szinte azonnal felkeltette a külföld érdeklődését. Ma főként a kínaiak vannak jelen külföldiként az olajszektorban. Azáltal, hogy verseny zajlik az egyéb nyersanyagok, például a fa kitermeléséért, egyre több gazdasági és egyéb kereskedelmi lehetőség rajzolódik ki Szudán számára. Én magam a versenyt általában jónak tartom – jót tesz az adott ország gazdaságának. Pár évvel ezelőtt jeleztem a külügyminisztériumunk felé, hogy az Európai Unió jelenléte Szudánban csekély, bár bizonyos európai országok, így Németország, Franciaország és Nagy-Britannia markánsan építik kapcsolataikat velünk. Ugyanígy Szudán minimálisan képviselteti magát az EU-ban. Ebben a térségben egy nagykövetségünk működik,

az is Bécsben. Mondtam a külügyminisztériumnak, hogy ne Bécsben, hanem Budapesten létesítsünk kereskedelmi képviseletet, hiszen Magyarország egy valódi tranzitországot képvisel Európa keleti és nyugati fele között. Magyarország valódi közép-európai entitás, amely elhelyezkedéséből fakadóan is fontos lehet számunkra, mert ebből az országból az egész régiót láthatjuk át könnyedén. Mindezeket erősítik a hosszú múltra visszatekintő kétoldalú kötődések, amelyeket már említettem. Pozitívan fogadták a felvetésemet, és nem csupán hazámban, hanem Magyarországon is. Martonyi János külügyminiszter 2010-ben látogatást tett Kartúmban, melyet követően tiszteletbeli magyar konzult neveztek ki, Juszuf Ahmed Eltay személyében. Az egyiptomi magyar nagykövetet, Dr. Kvek Pétert Szudánba is akkreditálták. Idén ősszel Magyarországra érkezik a kartúmi főpolgármester, hogy

Budapest főpolgármesterével tárgyaljon az együttműködésről. Az elmúlt két év tehát több fronton is további nyitást és a kapcsolatok fejlesztését eredményezte. Nekem kereskedelmi tanácsosként mindenféle kétoldalú kapcsolatfejlesztés a feladat, így például fontosnak vélem az egyetemek és a kulturális élet szereplői közötti kapcsolatok kialakítását, bővítését is.

Vannak-e magyar cégek, intézmények Szudánban? Milyen területeken tevékenykednek ezek?

Több cég is dolgozik az informatika területén.

Mi a helyzet a mezőgazdasággal?

A hiedelmekkel ellentétben e területen gyenge a magyar jelenlét. Annak ellenére, hogy a magyar mezőgazdasági szaktudás jelentős, hiányzik a projektmenedzsment tekintetében elvárt felkészültség. Sajnos, ebben nem olyan jók a magyarok. Ezt tetézi, hogy a mezőgazdaságban tevékenykedők nem rendelkeznek megfelelően erős anyagi háttérrel. Annak ellenére, hogy Magyarország erős a mezőgazdaság terén, ezidáig komoly mezőgazdasági cég nem keresett fel, hogy szeretne Szudánban kapcsolatot létesíteni, üzletet találni.

Vízügyi projektekben vesznek részt magyarok?

Nem igazán. E területen szűk a mozgáster, a piac ugyanis telített.

Ha a másik oldalt nézzük, vannak szudáni cégek, amelyek magyarországi üzletben érdekeltek? Milyen szektorokban van mozgólódás e tekintetben?

Az elmúlt időszak magas szintű delegációinak látogatásai folytatódnak, és idén ősszel egy rangos küldöttség érkezik Budapestre. Elsősorban az építőiparban látnak fantáziát a szudáni cégek. A kormány a szudáni építőipart szeretné korszerűsíteni, melyhez magyar szaktudást szeretne igénybe venni. November hónapban lesz a főpolgármesteri találkozó, ahol cégek vezetői is tárgyalóasztalhoz ülnek.

Lehet-e építeni az elképzelések megvalósítása során a magyarországi szudániakra, a magyar szudáni diaszpórára, már ha van ilyen? Mekkora ez a közösség Magyarországon?

Sajnos nagyon csekély a közösség, pár tíz főről beszélhetünk csupán. Az 1970-es, '80-as évek óta a Magyarországra érkezett szudániak száma jelentősen csökkent. Az itt élő idősebb szudániak nem vesznek igazából részt a politikai-gazdasági kapcsolatok alakításában. Ahogyan jeleztem, a Magyarországon diplomát szerettek vagy hazamentek Szudánba, vagy továbbmentek más, nyugat-európai országba, kevesen telepedtek le Magyarországon. A Bécsben élő szudáni közösség jelentős, és rájuk számít is országom a kapcsolatok fejlesztésében. A kulturális szálak miatt azonban nagy lehetőséget látunk a magyar-szudáni kapcsolatokban, melyek túlmutatnak a kétoldalú kereteken. Számunkra Magyarország a lehetséges régiós előretörésünk miatt is fontos.

A kapcsolatok fejlesztésének sikere érdekében fontos tudni azt is, hogy Szudánban, a szudáni társadalomban milyen kép él Magyarországról.

Mi az, amit leginkább a magyarokhoz kötnek a szudániak – a már említett Ikaruson, magyar vonaton túlmenően?

Azáltal, hogy nagyon sokan tanultak ösztöndíjjal itt, bennük és családjaikban, közvetlen közösségeikben nagyon kellemes élmények maradtak meg, pozitívan gondolnak vissza a legszebb egyetemista éveikre. Szép ország, csinos hölgyek, mindig pozitív, kellemes kép él bennünk. A magyar mentalitás, a vendégszeretet, a barátságosság, bizonyos hagyományok, például a konyhakultúrában. Hadd említsem a babgulyást, amely a szudáni konyha alapétele. A magas rangú diplomáciai delegációk is meglepődnek a barátságos fogadtatásokon. A magyar társadalom befogadó, barátságos társadalom.

Természetesen minden országban ott van a jó és a rossz – élmények tekintetében is. Magyarország általában egy kedves, szerethető, barátságos ország és nép. Talán egy dolgot lehet még tanulni: jobban kellene a magyaroknak bízniuk magukban, hogy határozottabbak, döntésképebbek legyenek!

Ha ezt a gondolatot folytatjuk, persze, fontos, hogy határozottabb, stratégiájában jobb gondolkodású legyen Magyarország. Milyen pozíciókkal rendelkezik most hazánk Szudánban, illetve milyeneket szerezhet a jövőben? Ehhez mit kell tennünk, nem megelégedve arról a versenyről, amelyről már beszéltünk?

Már most remek pozíciókkal rendelkezik Magyarország, ugyanis az Európai Unió egészét nézve az egyetlen kereskedelmi tanácsosi hivatal itt Budapesten

található. A többi hasonló a feltörekvő gazdaságokban, például Indiában és Kínában működik. Ez egy óriási fegyvertény Magyarországnak. Nem csak Szudánnal kapcsolatban, hanem afrikai jelenlétét tekintve egyaránt. Most folynak az előkészületek, hogy magyar vállalkozások banki garanciával belépjenek a szudáni gazdaságba, üzleteket indítsanak. Remélem, sikeresek leszünk ebben! A mezőgazdaság fejlesztésébe, az ipari gyártás folyamatába, például a cukorgyártásba nagyon szeretnénk a magyarokat bevonni.

Saját régiójában, illetve az afrikai kontinensen hogyan látja Szudán jövőjét?

Remek adottságai vannak országomnak, mind mezőgazdasági lehetőségek, mind ásványkincsek tekintetében. Ha a kormány a következő két-három évben tovább tudja vinni a megkezdett reformokat, Szudán stabilan a térség egyik legmértadóbb állama lehet. Amiben fejleszteni szükséges, az az infrastruktúra. Az egy évvel ezelőtt külvált Dél-Szudánnal jó kapcsolatokat kívánunk ápolni, megállapodni a jelenleg is vitát képező kérdésekről. A békés egymás mellett élés, az együttműködés hosszú távú érdeke mindkettőnknek. Nem csak az olaj miatt, hanem az alternatív energiák miatt is lehetne együttműködés, például a szélenergia kihasználása területén. Ezen a területen is felvettük magyar szakemberekkel a kapcsolatot.

Az interjú a Szudáni Köztársaság bécsi Nagykövetségének budapesti Kereskedelmi Képviselőtén készült.